

Hvordan forstå Dåben?

Af Carsten Hjorth Pedersen

Som en hjælp til at forstå, hvad der menes med teksten i *Katekismus Updated*, gives her nogle forklaringer. I hvert afsnit citeres først teksten fra *Katekismus Updated*, dernæst følger forklaringen.

Hvad er dåben?

Dåben er ikke bare vand. Den er det vand, som er omfattet af Guds befaling og forbundet med Guds ord.

Jesus Kristus siger: »Gå derfor hen og gør alle folkeslagene til mine disciple, idet I døber dem i Faderens og Sønnens og Helligåndens navn.« (Matt 28,19).

Forklaring

I den evangelisk-lutherske kirke er der to sakramenter: Dåben og nadveren.

Et sakramente er en hellig handling, der er indstiftet af Jesus Kristus og består af et synligt tegn, hvortil Jesu indstiftelsesord er knyttet. Det synlige tegn i dåben er vandet, mens det er brød og vin i nadveren.

Ordet, dåben, nadveren og skriftemålet er *nådemidler*, altså måder, hvorpå Gud rækker os sin nåde. Det særlige ved dåb og nadver er, at Gud her i sin godhed gør nåden *synlig*.

Dåben er derfor ikke bare vand. Vandet i dåben gennemløber heller ikke en forvandling, så det bliver noget andet end vand. Men Gud knytter en befaling og et løfte til dåbsvandet, nemlig de ord, der lyder i forbindelse med dåben: Matt 28,18-20 og Mark 10,13-16. Egentlig skulle man tale om dåbens *vand&Guds-ord*, fordi de to er uløseligt forbundet. Guds ord er så at sige *i* vandet.

Dåben er Guds tilsagn til det menneske, som døbes, om, at det får lov at være Guds barn. *Katekismus Updated* siger ikke direkte, at barnedåben er den rette form for dåb. Alligevel er der tale om en afvisning af den såkaldte troendes dåb, der opfatter dåben som en bekendelseshandling fra menneskers side. Katekismens evangeliske forståelse af dåben som Guds handling med os og for os er indirekte en afvisning af troendes dåb.

Den evangelisk-lutherske kirke er ikke imod al form for voksendåb, for hvis udøbte mennesker bliver omvendt til den kristne tro som voksne, døber man dem, efter de har gennemgået en oplæring i troen. Det sker i stort omfang i lande, hvor mange bliver kristne i disse år, fx i Etiopien.

Hvad gavner dåben?

Dåben giver syndernes forladelse, befrier fra døden og Djævelen og giver alle, der tror det, evigt liv, sådan som Guds ord og løfte lyder.

Jesus Kristus siger: »Den, der tror og bliver døbt, skal frelses; men den, der ikke tror, skal dømmes.« (Mark 16,16).

Forklaring

Dåben ser ikke ud af meget. En smule vand og nogle få ord. Det tager nogle få minutter at blive døbt. Men det er en del af Guds væsen, at han ofte giver de største gaver i en simpel indpakning. Sådan også med dåben.

Dåbens gaver er meget store, ja, livsvigtige for et menneske at komme til at eje: Syndernes forladelse, befrielse fra døden og Djævelen samt evigt liv. Disse store gaver rækkes os i dåbens vand&Guds-ord.

Synden, døden og Djævelen er de tre store fjender for os mennesker. Men dåben er et stærkt våben i kampen mod disse fjender. For i dåben får vi syndernes forladelse. Det vil sige, at synden slettes ud, så Gud ikke tilregner os den. Han ser os rene for Jesu skyld. I dåben befries vi også fra døden og Djævelen. Ikke sådan, at vi ikke skal dø, eller at Djævelen forsvinder. Døden og Djævelen er tværtimod meget nærværende. Men i dåben har vi fået en anden herre. Døden og Djævelen regerer ikke længere over os. Det gør Jesus Kristus. Derfor skal de to fjender også endeligt besejres, når vi går ind til det evige liv, som Jesus har lovet. I Himlen skal der hverken findes synd, død eller Djævel. Det hjælper dåben os til at fastholde.

I forklaringen står der, at "alle, der tror det", får del i disse gaver. Det rejser tre spørgsmål:

1. Hvordan er forholdet mellem dåben og troen?

Troen er ikke vores betaling for dåbens gaver. Troen er blot vores modtagelse af gaverne. Når vi fx modtager en julegave, er selve modtagelsen ikke betaling for gaven. Gaven er jo betalt af en anden. Modtagelsen er blot forudsætningen for, at gaven bliver vores. Afviser vi gaven, bliver den ikke vores. Vil vi ikke tro, har vi heller ingen gavn af dåben. Dåb og tro hører altså sammen.

2. Hvad er tro?

Vi knytter ofte troen til vores følelser (at vi kan *mærke*, at vi tror), vores tanker (at vi kan *gøre rede* for vores tro) eller vores vilje (at vi har *besluttet* os for at tro). Vores følelser, tanker og vilje er ikke troen uvedkommende, men troen sidder ikke dér. Troen er ikke en psykisk eller fysisk kategori. Bibelen omtaler troen med synonymer som "fast tillid, håb og overbevisning" (Heb 11,1). Troen er en relation til Gud, som han selv skaber i os, når han møder os gennem sakramenterne og Ordet. Men denne relation til Gud vil naturligvis altid *vise* sig både i følelser, tanker, vilje og krop.

Men dybest set er Kristus troens inderste kerne.

3. Hvem kan tro?

Kan et lille barn tro? Kan en evnesvag tro? Kan den dybt bevidstløse tro? Kan den demente tro? Kan vi tro, når vi sover? - Hvis troen var en psykisk eller fysisk egenskab hos os, ville det være vanskeligt for de nævnte grupper af mennesker at tro. Men troen er altså ikke en præstation fra vores side. Derfor står alle mennesker lige, når det gælder om at tro. Det er hverken sværere eller lettere for et barn at tro end for en voksne, eller for en handicappet end for en, der ikke er det. Vi kan tro, både når vi sover, og når vi er vågne. For troen er en relation til Gud – jeg er hans barn. Barn af sine forældre er man jo, hvad enten man er nyfødt eller 20 år. Barn er man, hvad enten man sover eller er vågen. Barn er man – også hos Gud – hvad enten man er evnesvag, bevidstløs eller dement.

Hvordan kan vand gøre så meget?

Det er ikke vandet i sig selv, der gør det. Det er Guds ord sammen med vandet og troen på Guds ord, som lyder ved dåben, der gør det. For uden Guds ord er vandet kun vand og ingen dåb. Men sammen med Guds ord er det en dåb. Det vil sige: et livets vand, fuldt af nåde, og et bad til genfødsel ved Helligånden.

Paulus siger: »Han frelste os ved det bad, der genføder og fornyer ved Helligånden, som han i rigt mål udgød over os ved Jesus Kristus, vor frelser, for at vi, gjort retfærdige ved hans nåde, i håbet skulle blive arvinger til evigt liv.« (Tit 3,5-7).

Forklaring

Her understeges det på ny, at dåben ikke er magi. Det er *Guds ord*, som er knyttet til vandet, samt *troen*, der stoler på Guds ord, der gør den store forskel. Det, som gør vandet til en dåb, er Guds ord, som lyder til os der – både som hørlige og synlige ord. Og det, som gør, at vi får gavn af dåben, er, at vi tror på løftet, der lyder til os.

I foreningen af vandet og Guds ord modtager vi altså meget store gaver. For dåben er livets vand, fuldt af nåde og et bad til genfødsel ved Helligånden, jf. den tredje trosartikel. I dåben får vi så at sige livet for anden gang. Vi fik livet første gang ved undfangelse og fødsel, men det liv skal dø en dag. I dåben fødes vi på ny og får det evige liv, som aldrig skal dø. Det er kun Gud i stand til at gøre. Forklaringen understreger, at det er Helligånden, som virker disse store ting i dåben. Og han gør det af *nåde*, hvilket vil sige, at det er *gratis* for os.

Hvad betyder det, at der bruges vand ved dåben?

Det betyder, at det gamle menneske i os skal druknes og dø med alle synder og onde lyster, idet vi daglig fortryder og bekender det onde i os. I stedet skal der hver dag fremkomme og opstå et nyt menneske, som skal leve evigt for Gud i retfærdighed og renhed.

Paulus siger: »Vi blev altså begravet sammen med ham ved dåben til døden, for at også vi, sådan som Kristus blev oprejst fra de døde ved Faderens herlighed, skal leve et nyt liv.« (Rom 6,4).

Forklaring

Det er ikke nogen tilfældighed, at det netop er vand, der bruges i dåben. Vandet siger nemlig noget om, hvad der sker i dåben. Katekismen fremhæver én af vandets "funktioner", nemlig at man kan drukne i det.

Her knyttes til ved Rom 6,1-14, hvor Paulus understreger dåbens betydning for helliggørelsen (se forklaringen til den tredje trosartikel). Dåbens evangelium drejer sig ikke alene om, at vi får syndernes forladelse og det evige liv, men også om, at vi skal leve et nyt liv i troen på Jesus Kristus: »Vi blev altså begravet sammen med ham ved dåben til døden, for at også vi, sådan som Kristus blev oprejst fra de døde ved Faderens herlighed, skal leve et nyt liv.« (Rom 6,4).

Det er tydeligere i dåben, hvis man benytter fuldstændig neddykning, som man gjorde ved barne-dåb før i tiden, og som mange benytter ved voksendåb. Neddykningen i vandet symboliserer, at det gamle liv druknes, mens oprejsningen fra vandet symboliserer det nye livs fremkomst.

Katekismen forudsætter, at vi daglig har synder og ondskab at gøre op. Livet i tro på Jesus fører ikke til fuldkommenhed. Men dåben er en hjælp til et dagligt opgør med synden, for når Jesus døde under tyngden af min synd for 2000 år siden, så må jeg også gøre op med den i dag.

Det daglige liv for os, der er døbt, bliver derfor en kamp, hvor det gælder om at lade Jesu død og liv, som vi fik i dåben, præge hverdagslivet blandt vores medmennesker, så vi gør op med synd og ondskab og lader retfærdighed og godhed trives, jf. De ti Bud.

Vandet i dåben kan også lede vores tanker hen på andet end det med at drukne og opstå igen. Vand kan også slukke vores tørst. Vi vasker os i vand. Man kan slukke en ildebrand med vand. Og vandet er afgørende for, at planter og dyr lever. Disse betydninger af vand kan også benyttes til at illustrere, hvad dåben er og giver.

